

LOKALE KLASSE- ANALYSER

BILAG TIL TF aug. -86

INNHOOLD:

I. Innledning.....	s. 2
II. Eksempler på lokale analyser:	
1. Fra "Oslo-analyse".....	s. 5
2. Fra Troms-analyse	s.12
3. Fra notat om strat. plan for Nordland Nord	s.14
4. Fra Oppland	s.16
5. Fra Faglig avdeling	s.19
6. Fra Jæren-analyse	s.21
7. Fra Akershus-avdeling	s.25
III. Bruk av statistikk	s.31

1. Innledning fra redaksjonen

HVORFOR LOKALE KLASSEANALYSER?

"Vi må jobbe på en måte som gjør at vi klarer å høste strategisk gevinst av vår deltaking i klassekampen. Vi må korrigere økonomistiske feil, og markere en klarere kommunistisk profil", står det i partiplanen, under avsnittet som tar for seg hovedmåla for planperioden.

Det er flere steiner i byggverket vi nå reiser, for å skaffe oss et sikkert grunnlag å jobbe på en slik måte på. "Lokale klasseanalyser" er en slik stein. Ved siden av at disse analysene jo vil være endel av arbeidet med å utvikle en oppdatert klasseanalyse for hele nasjonen Norge, vil de være en nødvendig betingelse for å styrke den strategiske planlegginga til partiavdelingene, og sette dem i stand til å ta initiativer i sine organisasjonsområder med utgangspunkt i disse planene. Ja, det er først og fremst utifra dette siste siktemålet vi har reist parolen om "lokale klasseanalyser"; som et ledd i å styrke grunnorganisasjonene politisk og organisatorisk.

I plandokumentet sies det at arbeidet rundt dette må foregå parallellt på alle nivåer i partiet, med gjensidige vekselvirkninger. Ingen nivåer må vente på utspill/hjelp fra overordna nivåer. Sjølsagt er det ledende organer sin plikt å gi hjelp og rettledning, det de kan, og ta initiativ for å få framdrift i denne prosessen, oppsummere og koordinere. Dette TF-bilag er et slikt forsøk på å "dra" arbeidet et skritt videre fram; få fram erfaringer, og forhåpentligvis også få igang noe diskusjon.

HVA OMFATTER DISSE ANALYSENE?

I egentlig forstand, dreier jo klasseanalyse seg om å inne svar på hvem som tilhører de forskjellige klasser og "lag" i samfunnet. Hensikten er å finne svar på spørsmålet: Hvem er de revolusjonære kreftene? - og hvem er fiendene til revolusjonen? I klasseanalysearbeid som partiet har drevet, har vi vanligvis tatt utgangspunkt i kriterier som Lenin stilte opp (i "Den store utfordringen"):

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partifelleier (vervakt.no/kl/klisterie) 2012

Klasser er store grupper av folk som skiller seg fra hverandre gjennom den plasseringa de har i et historisk fastlagt system for samfunnsmessig produksjon. De skiller seg gjennom forholdet sitt til produksjonsmidlene (som i de fleste tilfellene er fastlagt eller formulert i lovene), gjennom den rollen de har i den samfunnsmessige organiseringa av arbeidet, og følgelig gjennom hvor stor del av den samfunnsmessige rikdommen de rår over og hvilken måte de skaffer seg denne delen på." (Lenin)

▼ For å illustrere syn på hvordan disse retningslinjene skal anvendes, tar vi gjerne med noen tilleggsmerknader som sign. Lando C kommer med i en artikkel om klasseanalyse som står i et hefte om "Oslo-analyse -86":

* Klasser er grupper av folk som faktisk fins i virkeligheta. Klassesdeling er ei faktisk deling som fins i det virkelige samfunnet.

Klassesdeling er ikke et skjema vi bruker til å dele inn folk med. Klasser er ikke båser, der det er om å gjøre å jage alle samfunnsmedlemmer inn i rett bås. Klassesdelinga omfatter derfor ikke nødvendigvis alle samfunnsmedlemmer. Det er ikke nødvendigvis sånn at alle tilhører en eller annen bestemt klasse. Og dt er godt mulig å ha en fot i flere klasser.

* Klasser er ikke grupper av folk som skiller seg fra hverandre etter den plasseringa de har i produksjonen. De skiller seg alt etter plassering i et "system for samfunnsmessig produksjon" (Lenin).

En langtidsledig arbeider har ikke noen plass i produksjonen. Han er utafor produksjonen. Men han til-

hører likevel "klassen til de som står i produksjonen." En behøver ikke å være bedrifts- eller aksjeeier eller bedriftsleder for å tilhøre borgerskapet. En god del av samfunnstoppene er ikke noen av delene. Men de tilhører likevel "klassen til kapitaleierne og bedriftslederne."

* Viss klasser er noe som fins i det virkelige samfunnet, må det være mulig at det oppstår en felles klassebevissthet mellom forskjellige folk som tilhører samme klasse. Virkelige klasser må være mer eller mindre tilbøyelige til å innta felles holdninger og opptre eller handle på samme måte, i hvert fall i forhold til andre klasser. (Og de vil være tilbøyelig til å splitte seg opp i fraksjoner som slåss innbyrdes.) Men klasser kan ikke vær grupper av folk der felles klassebevissthet, felles holdninger eller handling ikke er mulig.

▼ Klasseanalyser, i denne vanlige forstanden, er sjølsagt en viktig del av det vi i denne sammenhengen kaller "lokale klasseanalyser". Men oppgava er, helhetlig, stilt nokså mye videre. Det er snakk om en analyse av økonomiske, politiske og ideologiske forhold som har betydning for partiavdelingenes strategi og taktikk i klassekampen. Altså ganske omfattende innfallsvinkel!

Som vi vil se av eksempler som legges fram, legges det stor vekt på noe forskjellige ting, ulike steder. Vi ser ikke på det som noe større problem i denne fasen av arbeidet.

Grovt sett er det 3 elementer i dette arbeidsområdet nå:

1) Partidiskusjonene knytta til utviklinga av kapitalismen/imperialismen, som til nå har dreid seg om "Omstillingsdiskusjonen" i 1985, "3.verden-diskusjonen", og etterhvert "Arbeidsprogramdiskusjonen" i 1986.

2) De "egentlige" lokale klasseanalysene, som dreier seg om å få grep om det særegne ved utviklinga av kapitalismen lokalt - men som altså vil bygge på, og utfylle, de fellesanalysene og -diskusjonene som er igang.

3) Det hører også med å trekke inn arbeid med å utvikle ny organisasjonsplan for partiet, iallfall som en viktig "nabostein" i byggverket. For å gjøre oss i stand til å organisere troppene våre best mulig for jobbinga i det landskapet vi etter hvert tegner opp.

Både SK og flere DSer er igang med slikt arbeid, parallellt. Går alt etter planen, vil et notat om dette arbeidet fra SK sin side bli sendt ut til DSa samtidig med bilaget her.

KOMBINERE TEORI OG PRAKSIS

Gjennom hele historia si har partiet alltid lagt stor vekt på å kombinere teori og praksis; at vi ikke diskuterer for diskusjonens skyld, og at vi skal bruke den praktiske erfaringa vår til å drive fram bedre analyser. Plandokumentet, og anna materiale knytta til framdrifta av partiarbeidet nå, understreker også stadig dette.

Det er mulig å "rote" seg bort i all mulig statisstikk og analysearbeid. Eller, gjøre den teoretiske delen av oppgava så "svær" at den virker overveldende, og tilslutt vil trøtte ut både enkeltmedlemmer og avdelinger. Så, sjøl om vi ikke har direkte materiale som viser at slike feil er en fare nå, tar vi opp dette prinsippet. Fordi slike feil ikke nødvendigvis, i første omgang, gir seg uttrykk i masse analysearbeid rundt omkring. Men, like gjerne i at avdelingen strever med å komme igang fordi de har en for "teoretisk" oppfatning av oppgava - ikke starter med å "nøste tråder" utifra det praktiske arbeidet avdelinga driver (eller har satt seg mål å drive).

Og, dessuten: Hvis ikke dette arbeidet blir nært knytta til avdelingenes praktiske arbeid, vil det svekke målet med at det skal styrke grunnorganisasjonene, ikke bare enkeltkamerater som får dette som hovedoppgave.

Redaksjonen

2. Eksempler på lokale analyser

Vi vil her legge fram noen eksempler på analyser, som vi har fått inn fra pariorganisasjonen - både på distrikts- og avdelingsplan.

For å vise mulige innfallsvinkler på dette arbeidet, spre tips og prøve å få igang en debatt.

Vi lar, stort sett, disse "klippa" stå for seg sjøl, uten kommentarer fra vår side.

Det utvalget vi presenterer her er heller ikke valgt ut på grunnlag av spesielle kriterier. Det dreier seg stort sett om å legge fram det vi har fått noenlunde skriftlige rapporter på. Vi veit at slikt arbeid er igang flere steder enn de som er presentert her, men mangler skriftlige rapporter (dvs. vi har noen til, men de har pga ferietida vært vanskelige å få tak i for red. av dette bilaget).

OPPFORDRING OM Å SENDE INN MATERIALE TIL OSS, ER HERVED GITT!

1) FRA "OSLO-ANALYSE -86":

Oslo DS har nedsatt ei "prosjektgruppe" for å drive fram arbeidet med analyse av utviklinga i byen. På grunnlag av arbeidet som denne gruppa har gjort til nå, sendte Oslo i vår ut et hefte til partimedlemmene, hvor de la fram både materiale om utviklinga i byen og synspunkter på hvordan arbeidet med "Oslo-analyse" skal drives fram videre. Vi refererer noe fra dette heftet.

▼ Først om hvordan de ser på oppgava de skal jobbe med:

".....

OMSTILLING AV OSLO

Vi hadde ikke holdt på lenge før vi oppdaget at det foregår en storstilt omstilling av Oslo:

- * Industrien er på vei ut.
- * Klassene i byen skifter fullstendig karakter.
- * Byen forandrer seg.

Visste du f.eks. at 25% av byens befolkning er over 60 år ? (Hvor gjør disse av seg, og hvilke forhold lever de under ?)

Sosialdemokratene er ikke i stand til å reise industriarbeiderne til kamp mot omstillinga. Dette gir partiet en historisk sjanse. Sosialdemokratenes maktgrunnlag var bl.a. organiseringa av de sosiale forholdene på store arbeidsplasser. Nå forsvinner disse, og sosialdemokratene blir handlingslammet.

Samtidig blir de faglige lederne i villrede om APs "frihetsideer" er

et riktig svar. Kan vi utvikle en politikk for dette ? Oppgaven stiller partiets medlemmer i industrien overfor en kjempemessig taktisk utfordring.

Et annet spørsmål er kvinnenes deltakelse i yrkeslivet. Service- og omsorgsarbeid er en svært viktig del av arbeiderklassen i byen. Har vi noen politikk for jentene i Hotell & Restaurant ?

Hva med offentlig sektor ? Hvordan skal vi gripe an privatiseringstendensene ? Hva betyr innføring av

Og hva med bydelsavdelingene: Hvordan utvikler kommunikasjonene seg hos dere ? Får dere "lokk" over bydelen, eller går dere en sakte forslumming i møte fordi det bare bor trygdede og arbeidsløse der ?

Hva er de materielle, de bakenforliggende økonomiske årsakene til det som nå foregår ?

Slike spørsmål er det dette prosjektet vi stille og finne svarene på.

▼ Om samarbeid mellom "prosjektgruppa" og avdelingene:

".....

HVA SKAL AVDELINGENE GJØRE ?

Arbeidsplasslaga i privat sektor har fått en del spørsmål. Svarene skal brukes til en bransjeanalyse. For lag i offentlig sektor og bydelsslaga finnes tilsvarende spørsmål. (Dersom dere ikke har fått dette: snakk med DS-kontakten.)

Vi tror ikke det er mulig for alle laga å gjøre unna dette analysearbeidet på kort tid. Vi ønsker derimot å få fram noen "mønsteranalyser" innen Distriktsmøtet. Til da, vil vi også prøve å få til en

grovanalyse av byen.

I neste distriktsmøteperiode håper vi å kunne utvide dette arbeidet.

SEKRETARIAT

Til hjelp i arbeidet, vil det bli opprettet et sekretariat. På partikontoret vil vi forsøke å etablere et slags "bibliotek" der kameratene kan hente og levere fra seg opplysninger. Her vil dere også kunne formidle henvendelser til prosjektgruppa. Så langt kapasiteten rekker, stiller vi gjerne opp og holder innledninger.

Det følger så en ganske fyldig artikkel om klasseutviklinga i Oslo de siste 20 åra. Vi gjengir ikke den her, da vi regner med det er stoff som blir presentert eksternt etter hvert. Men, for å antyde enkelte problemstillinger som trekkes inn i analysen, gir vi noen "smakebiter":

a) Utifra den oppfatninga artikkelforfatteren har av hva som er klasser, mener han at virkeligheten i Oslo nå viser (minst) disse klassene:

- Monopolborgerskapet
- Det "ikke-monopolistiske" borgerskapet (klassen til de mellomstore og små kapitalistene
- Det tradisjonelle småborgerskapet

b) Hva er kjerneproletariatet i byen?

"

Opp gjennom åra har vi lagt forskjellig mening i dette begrepet: Industriarbeiderne, eller arbeiderne i storindustrien, eller arbeiderne i storindustrien og på andre store arbeidsplasser, eller arbeidere og funksjonærer på store arbeidsplasser i det hele tatt, har vært tillagt en sånn rolle.

Mest vanlig har antakelig vært å snakke om kjerneproletariatet som arbeiderne i industri, bygg og anlegg og transport.

Det hevdes at dette kjerneproletariatet har utspilt si rolle som den faktisk ledende krafta i arbeiderklassen. Og fra en del av kvinnfolka i partiet hevdes det at den kvinnelige arbeiderklassen har overtatt denne rollen.

Så hva er kjerneproletariatet i byen?

Først et forsøk på definisjon:

Kjerneproletariatet er den delen av arbeiderklassen som er

- mest konsentrert og best organisert, og

- står klarest i motsetningsforhold til borgerskapet og har sterkest klassebevissthet.

Stilling i produksjonen tillegges ikke noen avgjørende rolle her.

Etter dette er det fortsatt sånn at arbeiderne i storindustrien og i de store entreprenør- og transportbedriftene skiller seg ut, som den mest bevisste og best organi-

De eldste jern og metallbedriftene i Christiania.

	Grunnlagt
Sandakerbakken Metallstøperi	1833
Akers Mekaniske verksted	1842
O. Jacobsons Maskinverksted	1845
Myrens Verksted	1848
Christiania Spigerverk	1853
Kværner Brug	1853
Nylands Verksted	1856
Christiania Maskinverksted	1866
(Isachssøns verksted) 1851, nedlagt 1895/96	
Vulkan (støperi)	1872
Frognerkilens Fabrik	1873
Christiania Hestekosømfabrikk	1879
Elektrisk Bureau	1882

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for serste del av arbeiderklassen i byen, dette er fortsatt kjerneproletariatet i Oslo. (Dette sjøl om det store flertallet her ikke er kvinnfolk. Og sjøl om bruk av hjelm er vanlig her). (En del av industri- og transportarbeiderne må også etter dette regnes til de mer perifere delene av arbeiderklassen.)

Men det holder også på å danne seg et "nytt" kjerneproletariat i byen. Det oppstår i den "nye arbeiderklassen" (som verken er ny eller noen egen klasse), dvs. blant arbeiderne og funksjonærene i tjenesteyting, kontor- og butikkfunksjonærene ellers.

Det består ikke av "kvinnfolka i arbeiderklassen". En (liten) del av

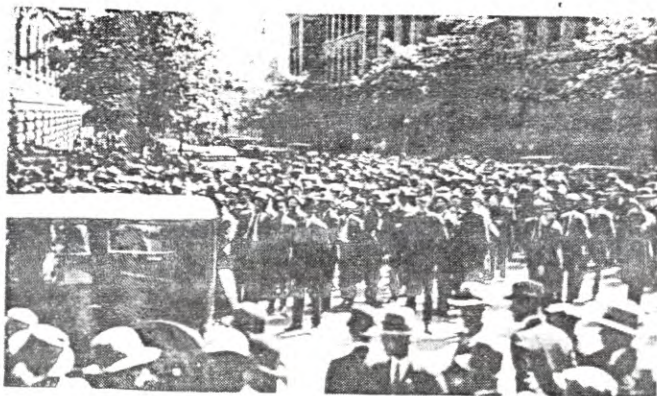
kvinnfolka i arbeiderklassen tilhører også det tradisjonelle kjerneproletariatet. Men det består for en stor del av arbeidere og funksjonærer på de store kvinnearbeidsplassene utafor industrien.

Dette er et "nytt" kjerneproletariat under utvikling, i den forstand at det oppstår i en annen del av arbeiderklassen, i ei anna tid og under andre forhold enn, og

At det oppstår, henger sammen med endringene i næringsstrukturen i byen. Det henger sammen med eksplosjonen i yrkesdeltakinga til kvinnfolka. Og det henger sammen med kampen mot kvinneundertrykking og kvinnefrigjøringa i samfunnet.

Det tradisjonelle kjerneproletariatet, som før var den fullstendig dominerende delen av arbeiderklassen i byen, både i størrelse og innflytelse, er kraftig desimert, men har fortsatt stor innflytelse. dette kan forandre seg. Og det kjerneproletariatet kan bli så lite at det aleine fører til at det får drastisk mindre innflytelse. Men vi må ikke forveksle det at dette er mulig med at dette er noe som faktisk har skjedd.

Å lukke øya for det "nye" kjerneproletariatet ville ikke være særlig lurere. Å finne ut hvor dette oppstår og hvordan det ser ut er et svært viktig spørsmål for ei klasseanalyse av byen. Og når får framveksten av dette "nye" kjerneproletariatet noe å si for Oslo-partiets innretting?

Demonstrasjon ved regjeringsbygningen under lockouten 1931

".....

Vi har grov oversikt over klassene i Oslo og over en del hovedtrekk ved utviklinga til klassene. I hvertfall har vi ei oppfatning om dette. Vi jobber med sikte på å kunne legge fram ei grov analyse av klassene i byen til Distriktsmøtet i Oslo-partiet.

Analysa blir forsøkt gjennomført for de forskjellige klassene, og for ulike sjikt innafor klassene (industri- og bankfunksjonærene, sjukehuspersonalet, hotell & restaurant-arbeiderne, industriarbeiderne osv.).

Analysa gjennomføres over denne lesten:

1. AVGRENSING - STØRRELSE

Hvem tilhører de forskjellige klassene/sjiktet? Hvor store er de?

2. KONSENTRASJON

Jobber folk i dette sjiktet samla på store arbeidsplasser, på små plasser, eller spredt rundt på mange plasser?

Et eksempel: 1/3 av jern & metallarbeiderne jobber i fem stor bedrifter. 50% jobber i tretten bedrifter. 60% jobber i de 20 største bedriftene med 100 eller flere ansatte. 40% jobber i 192 bedrifter med under 100 ansatte.

Hvilke av disse arbeidsplassene er viktigst?

3. ORGANISERING

Hvordan er organisasjonsprosenten eller organisasjonsgraden i dette sjiktet? Hva er de viktigste faglige organisasjonene eller yrkesorganisasjonene? Hvem organiserer de, og hvor mange yrkesaktive medlemmer har de?

4. KLASSEBEVISSTHET

Hvordan er klassebevisstheten?

5. POLITISK ORIENTERING

Hvilke partier dominerer (Hvilke partier stemmer folk på?)? Hva slags politiske strømninger er vanlige? Hvem dominerer i fagfore-

ningene/ eller yrkesorganisasjonene?

6. TRADISJONER - KAMPERFARING

Hva slags klassekamptradisjoner fins? Hvilke falgige og politiske aksjoner/kamper har de nålevende medlemmene av dette sjiktet vært engasjert i?

7. LØNNS- OG ARBEIDSFORHOLD

Hva tjener folk i dette sjiktet? Hva slags arbeidsforhold har de?

8. KJØNNSSAMMENSETNING

Hvordan er kjønnssammensetninga? Hvordan fordeler forskjellige jobber/deltidsarbeid seg på mannfolk/kvinnfolk?

9. NASJONALE MINORITETER

Fins det nasjonale minoritetsgrupperinger ? Hvilke ? Hvor store ? Hvor ?

Hva vil framtidsutviklinga framover få å si for utviklinga til dette sjiktet ? Vil det bli berørt av omstillinga i kapitalismen ? Av den teknologiske revolusjonen ? Hvordan ?

10. FRAMTIDSUTSIKTER

▼ Som vi tok opp i "innledningartikkelen", er arbeidet med organisasjonsplan for partiet nært knytta til "lokale klasseanalyser"-feltet.

Som siste klipp fra "Oslo-analysen" tar vi derfor med "forslag til målsettinger for utbygginga av Oslo-partiet", som gruppa legger fram:

"

For første gang har Oslo-partiet satt seg fore å lage en utbyggingsplan for Oslo. Alt for lenge har det vært sånn at vi har oppretta lag der hvor folk har tatt seg jobb eller finni det for godt å bosette seg.

Noen klasser og grupper er viktigere enn andre, og det er jo ikke sånn at vi har ubegrensa med krefter heller.

For å lage en sånn plan, må vi bli enige om hvilke klasser og grupper som er viktige. Her er fått forslag til hovedmålsettinger for en sånn plan:

I. KJÆRNEPROLETARIATET

Vi må fortsatt prioritere det tradisjonelle kjærneproletariatet. Videre er det viktig å bygge ut partiet i de nye delene av arbeiderklassen, spesielt på store kvinnearbeidsplasser.

Med "det tradisjonelle kjerneproletariatet" mener vi de største arbeidsplassene innafor:

- * Jern & Metall
- * Bygg & Anlegg
- * Næring & Nytelse
- * Transport (bl.a. NSB/Sporveien)
- * Kjemisk (og plastindustri)
- * Grafisk

Med "store kvinnearbeidsplasser" mener vi de største innafor:

- * Stat & Kommune (innkl. sykehus, Televerk, Post)
- * Handel & Kontor
- * Hotell & Restaurant.

II. FUNKSJONER-SMÅBORGERSKAPET

Dette er en voksende klasse, både i antall og betydning. Der er viktig for partiet å bygge seg ut i disse sjikta:

- * Lærere/førskolelærere
- * Sykepleiere

- * Mediafolk
- * Kunstnere/kulturarbeidere
- * Sosialarbeidere
- * Vitenskapsfolk
- * Høyere funksjonærer i statlige etater (mellomsjikt).

Ellers:

- * Arbeidsledere
- * Kontorfunksjonærer.

III. BYDELENE

- * Indre by
- * De proletære drabantbyene (Groruddalen, Østensjø-området)
- * De nye boligområdene (Holmlia, Ellingsrud, Hovseter, Bogstad)

IV. ANDRE NASJONALITETER

Prioritere:

- * Samene
- * Pakistanerne

Andre viktige:

- * Latin-amerikanerne
- * Eritreerne
- * Fillipinerne

Dette utifra en vurdering av størrelse/organisering/politisk viktighet.

V. VIKTIGE FAGFORENINGER

Prioritere fagforeninger som er viktige i den **politiske kampen i byen**, for **maktkampen i LO**, og for **partiets innflytelse** i arbeiderklassen og funksjonær-småborgerskapet.

VI.VIKTIGE BEDRIFTER/BRANSJER I

FORHOLD TIL KRIG/REVOLUSJON

VII.VIKTIGE BEDRIFTER/BRANSJER I FORHOLD TIL OMSTILLINGSPROSESSEN

Her tenker vi på steder hvor vi kan forutse nedleggingskamper og steder det vil være viktigv å ha innflytelse etter en "omstillingsprosess".

2) FRA TROMS-ANALYSE:

▼ Vi gjengir her en redegjørelse for analysearbeid som Troms DS har satt igang (klippet fra det lokale medlemsbladet).

II

ØKONOMISK OG POLITISK ANALYSE AV TROMS FYLKE.

DS har tatt initiativ til å få i gang et arbeid med en økonomisk og politisk analyse av Troms fylke. Det har i alle år vært en svakhet med både partiet og RV at vi kjenner alt for dårlig til forholda i vårt eget fylke. I hvert fall har det ikke vært noen samlet helhetlig analyse. Samtidig vet vi at mange partimedlemmer, RVer og andre progressive vi har et nært forhold til, sitter inne med stor kunnskap på spesielle områder, men som ikke kommer hele partiet og hele RV til gode.

Som målsetting for fylkesanalysen har vi satt opp følgende punkter:

1. Skaffe oss faktisk kunnskap om fylket på viktige områder som:

- bosettingsmønster og næringsstruktur
- økonomi, næringsliv, arbeidsplasser
- klasseforhold (klasseanalyse)
- utviklingstendenser i fylket i dag
- borgerskapets planer/pol. målsettinger for utviklinga i fylket

2. Analysere mulig/sannsynlig utvikling i fylket fram mot år 2000 i bosettingsmønster, næringsstruktur, økonomi og arbeidsliv ("Omstilling i Troms fylke"). Dette vil dreie seg om endringer i bosettingsmønster, fraflyttingstendenser, utvikling/nedbygging av primærnæringene (jordbruk, fiske, reindrift), bedriftsnedlegginger,

etablering av nye arbeidsplasser, - hva slags, hvor, -utvikling/ innskrenkninger i offentlig sektor, mm.

3. Begynne å analysere klassemotsegelser og mulige klasseallianser i fylket. Begynne å utvikle en strategi og taktikk for kampen mot borgerskapets framstøt fram mot år 2000.

4. Begynne å utvikle en strategi for kampen for sosialismen i fylket? Strategisk planlegging.

Dette er sjølsagt en altfor ambisiøs målsetting til at vi kan klare det i første omgang. Men vi har startet arbeidet, og får drive det framover et skritt om gangen.

Hele greia ble spesielt aktuelt da opplegget for den nye fylkesplanen ble lagt fram i februar. I den nye planen legges det opp til en stortilt sentralisering i fylket. I første omgang til 5-6 sentra, i neste omgang trolig til bare 2 sentre, Tromsø og Harstad. det vil bety en rasering av store deler av distriktene i fylket, på litt sikt.

I første omgang har vi to mål med arbeidet med fylkesanalysen:

1. Gå aktivt ut i diskusjonen om

den nye fylkesplanen med vårt syn. Frode Bygdnes har allerede deltatt i de første forpostflektingene i fylkestinget. Han kommer også til å prøve å få inn stoff i avisene. Dette kommer til å bli en viktig diskusjon i tida framover.

2. Helgeseminar i mai/juni. Temaet der er Omstilling av Norge. Bl.a. kommer T. H. n, faglig leder i partiet. Vi vil der legge fram en del av det vi har kommet fram til om vårt fylke, som en konkretisering av diskusjonen om Norge mot år 2000.

Det er allerede en hel del folk igang med arbeidet, på ulike områder. Men vi vil gjerne ha med andre, både partimedlemmer og andre som har interesse av det, og har spesielle områder de mener de har noe å bidra med.

Mesteparten av arbeidet blir gjort av en arbeidsgruppe som består av 4 kamerater.

Noen av de områdene vi vil prøve å undersøke er:

1. Bosettingsmønster og næringsstruktur

2. Industri
- verksted

- fiskeindustri
- bygg og anlegg
- olje
- data

3. Fiske

4. Jord- og skogbruk

5. Reindrift

6. Offentlig sektor

- skole
- høyere u.visn., forskn.
- helse og sosialsektoren
- samferdsel

7. Borgerskapet

- banker
- industrikapital

8. De ulike regionene i fylket

9. Enkelte kommuner spesielt, f.eks. en typisk landbrukskommune og en typisk fiskerikommune.

Er det noen som ønsker å delta i arbeidet på en eller annen måte, kan de kontakte Bernt eller en av de andre i arbeidsgruppa.

for OS
Bernt S

..

3) MOMENTER TIL EN STRATEGISK PLAN FOR NORDLAND NORD

En strategisk plan for distriktet må ta hensyn til både de subjektive og objektive faktorer for sosialisme og sosialistisk revolusjon i vår del av Norge. Den må inneholde et perspektiv på hvordan vi gjennom planmessig arbeid i det daglige kan frambringe de nødvendige subjektive vilkåra for en sosialistisk revolusjon i nordre Nordland når den objektive muligheten er der.

En strategisk plan for landsdelen blir både bindeleddet mellom de sentrale års- og 4-årsplaner og avdelingenes planer, og må utgjøre et redskap for å bygge partiet lokalt og på distriktsplan.

En plan av denne typen er ikke et statisk redskap som er gitt en gang for alle. De subjektive faktorer som partiets størrelse, sammensetning og lokalisering vil forandre seg. Den økonomiske aktiviteten - og derav klassesammensetninga - i landsdelen er i forandring, og detta må - sammen med forhold som folkelig kamp og organisering - avspeile seg i vår strategiske analyse over tid.

På kort sikt er det imidlertid vårt til dels mangelfulle kjennskap til og kunnskap om ulike forhold i landsdelen som gjør at denne planen må være ei viktig oppgave å utvikle raskt i det nærmeste året.

Bare avdelingene er i stand til å gjøre den oppgava, og det er samtidig ei forutsetning for å heve avdelingslivet over perspektivløshetens grå tåke med henblikk på spørsmålet om sosialistisk revolusjon.

KLASSEMESSIGE FORHOLD

Storindustri i tradisjonell forstand med et kjerneproletariat befinner seg i hovedsak i dt indre av

distriktet, særlig knytta til ulike råvareproduserende industri, og hvor det ikke finnes anna større industri av betydning:

Hydro i Glomfjord, **Standard** på Rognan, **Sulitjelma Bergverk**, **Salten Verk** i Sørfold, **Kjøpsvik Cement** og jernmalmutskipinga til **LKAB** i Narvik.

Den ytre delen av distriktet er sterkt avhengig av fiske og fiskebearbeiding. Fiskeindustrien er den størsteindustrien, og her finner vi den samme avhengigheta av denne virksomheta for hele lokalsamfunnet en mengde plasser, i likhet med tungindustrien i det indre av distriktet.

Røst, **Værøy**, **Ballstad**, **Skrova**, **Henningsvær**, **Bø**, **Myre**, **Bleik**, **Reine** og **Sørvalgen** er alle plasser med ensidig avhengighet av fiske og fiskebearbeiding.

Alle disse industristedene i det indre og ytre av distriktet er behandla i Buvikutvalgets innstilling om de ensidige industristedene, med et par unntak. Omtrent alle vil i perioden fram mot år 2000 bli omstilt i betydninga redusert eller nedlagt.

Bakgrunnen for denne forventta utviklinga er flere ting. Det vesentligste: I all hovedsak dreier denna tungindustrien seg om råvareproduserende industri hvor produktene eksporteres som råvare eller halvfabrikata. Pris- og dermed lønnsomhetsnivået blir bestemt av verdensmarkedet. Verdensmarkedets priser på råvareprodukter bestemmes av det urettferdige bytteforholdet mellom I-land og land i den tredje verden. På grunn av detta omsettes råvarer i verden til en pris allment under sin verdi, mens det motsatte er tilfelle med ferdigvarer.

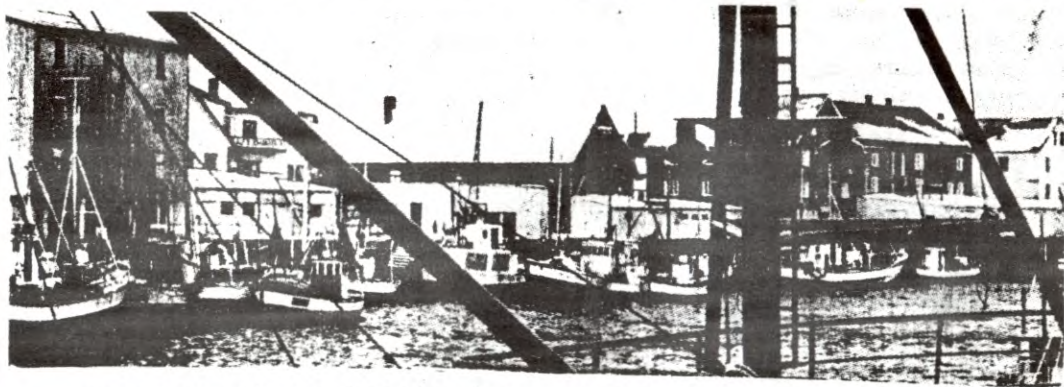
For eksempel er det allment riktig å si at ingen kopppergruver i verden idag lønner seg. Det som lønner seg er hele produksjonskjeden fra råvareproduksjon til ferdigvare. En sosialistisk politikk for Nordland (og NORGE) må derfor ha som viktige element ei avskjæring fra verdensmarkedets prisfastsetting og økt grad av videreforedling.

F.eks. importerer Norge idag en større mengde ferdigprodukter i koppper enn det som eksporteres av koppper som råvare. Dette skjer samtidig med at norske og nordnorske kopppergruver legges ned på grunn av manglende lønnsomhet.

For Kjøpsviks sitt vedkommende er trusselen noe anna. Allerede idag kan hele den norske sementproduksjonen tas på en ovn på Dalen Portland i Brevik. Denne rasjonaliseringen

Trusselen mot de stedene som er avhengig av fiskerian er både lik og ulik trusselen mot tungindustrien på innlandet. Spørsmålet om øky grad av videreforedling er viktig for å beholde en størst mulig andel av bearbeidingsverdien lokalt hvor råstoffet landes.

Samtidig har vi trusselen mot de ensidige fiskeristedene av ressursvariasjonene i fisket, som sam-

men med strukturrasjonalisering ruer med å legge ned store deler av det ytre distriktet på lengre sikt.

Det er nødvendig for partiet å slå fast at vi ser på en variert næringsstruktur og bosetting på alle plasser der idag bor folk som et viktig grunnlag for sosialismen.

Det er rett å gå inn for at de ressurser som finnes utnyttes i størst mulig grad, og at det forutsetter spredt bosetting for blant anna å høste av havets ressurser.

Dette får også betydning for vår politikk og linje for konsesjonsspørsmål o.l. knytta til havbruksnæringa.

Dette gir partiet et godt utgangspunkt for en revolusjonær politikk for dissa stedene, hvis vi:

1. Utvikler en politikk for dissa stedene og denna kampen.
2. Styrker oss organisatorisk på dissa stedene.
3. Evner å sammenfatte et felles perspektiv i dissa kampene og for

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012
de folka det angår om et anna samfunnssystem som løsinga på lengre sikt.

Klassemessig har etter hvert privat og offentlig tjenesteyting fått stadig større betydning. På mange (kanskje de fleste) plasser vil arbeiderklassen innafor dissa yrkene utgjøre de vesentligste i antall og etter hvert også i kampkraft. Dette er et sjikt vi som parti i altfor liten grad har vært oppmerksom på og forholdt oss til politisk og organisatorisk. Særlig arbeidet fra kvinneutvalget i partiet har fokusert denna delen av arbeiderklassen og betydninga av den.

Et eksempel: **Fauske** er etter nordnorske forhold en stor industrikommune med gruvedrift, mineralindustri, verksteder og en del ansatte ved smelteverket i Sørfold. I 1983 fantes det her **731** menn i Industri og bergverk. Samme år var **samme antall** kvinner ansatt i privat og

offentlig tjenesteyting i kommunen. Særlig offentlig sektor blir utsatt for store angrep når det gjelder arbeidspress, nedskjæringer i bemanning og dårligere tilbud til publikum.

Detta gir grunnlag for en revolusjonær politikk og kamper utfra de samma tre kriterer som for den trdisjonelle industri nevnt foran. I tillegg er det viktig å smi en allianse mellom dissa yrkesgruppene og industrien utfra sammenhengen mellom offentlig tjenesteyting og skatteinngangen til kommunene.

Jordbruket har ei større betydning i distriktet enn det som idag avspeiles i partiets programmer, politikk og innretting.

Vestvågøy er en "stor" jordbrukskommune, og i **Fauske** og **Saltdal** er innslaget betydelig.

Detta er bare grove riss til ei klassemessig analyse av distriktet. Det er ment som et utgangspunkt for videre utvikling lokalt. //

▼ Notatet inneholder også en analyse av forhold som har betydning for å legge opp strategien for folkekrig mot en sovjetisk okkupasjon.

4) FRA OPPLAND (Klipp fra medlemsbladet):

"DS har startet en undersøkelse og debatt om hvordan fylket vårt ser ut, næringsmessig, klassemessig osv. Vi har startet med en dagskonferanse, der bl.a. vårt forhold og vår politikk i forhold til de mindre plassene ble diskutert.

Vi veit bylaga våre har starta opp liknende undesøkelser, og vi håper å bringe mer materiell i seinere nummer.

Her har vi tatt med en del tall og opplysninger om landbruket i fylket, om industri, befolkning, topografi, kommunikasjoner osv.

OPPLAND FYLKE.

Befolkning: Fylket har ialt 181.876 innbyggere i 26 kommuner.

Regionvis:	Hadeland:	25.616 i 3 kommuner
	Land:	13.378 i 2 kommuner
	Gjøvik/Toten:	53.682 i 3 kommuner
	Valdres:	19.232 i 6 kommuner
	Sør-Gudbrandsdal:	84.153 i 6 kommuner
	Nord-Gudbrandsdal:	21.817 i 6 kommuner

Topografi: Fylket har 3 hovedvassdrag:

- Gudbrandsdalslågen med Mjøsa
- Etna/Dokka med Randsfjorden
- Begna med Sperillen (i Buskerud)

Av fjellområde har vi: - Filefjell

- Jotunheimen
- Området mellom Valdres og Gausd.
- Tverrfjellet, Kjølen
- Dovrefjell
- Rondane, Ringebufjellet.

Av store skogområder har vi:

- Mellom Randsfjorden og Sperillen m/Tonsåsen
- Totenåsen
- Fra Hadeland mot Oslos nordmark
- Mellom Gjøvik, Lillehammer, Dokka, nord til Synnfjell
- Veståsen i Valdres, til Sanderstølen (veien Leira-Gol).
- Gudbr.dal, særlig området Lillehammer - Gasdal - Fron.

Kommunikasjoner: Jernbane: - Gjøvik/Valdresbanen

- Dovrebanen
- Åndalsnesbanen

- Veier:
- E 68 Hønefoss - Valdres - Sogn
 - RV 51 Fagernes - Valdresflya - Vågå
 - RV 35 Jevnaker - Dokka - Aurdal
 - RV 33 Gjøvik - Svingvoll
 - RV 4 Lilleh.- Gjøvik - Hadeland - Oslo
 - E 6 Lillehammer (Biri) - Hjerkin
 - E 69 Dombås - Åndalsnes
 - RV 15 Otta - Stryn

- Flyplasser:
- Klanten (Golsfjellet)
 - Leirin v/Fagernes (under bygging)

Industri: I 1983 var det i fylket 556 bedrifter med ialt 12.617 ansatte.

Av disse er i Gjøvik/Toten: 6116 i 107 bedrifter

Hadeland: 1338 i 35 bedrifter

Land: 585 i 19 bedrifter

Valdres: 487 i 35 bedrifter

= Vestoppland: 8526 i 196 bedrifter

Hovedtyngden ligger i Gjøvik (2683), V.Toten (2.799) med Raufoss Ammunisjonsfabrikker, og noe i Jevnaker (732).

Lillehammer: 1550

Militære anlegg:

- Jørstadmoen ved Fåberg

- Leirene ved Hønefoss, i kort avst. fra søndre del av fylket

- Produksjonen på Raufoss Amm.

Landbruket: Totalareal: 25.260 km

Skog: 26%

Jordbruk: 3.6%

911.010 da. er dyrka (58.8% er eng og beite
30.6% er korn og oljevekster).

900.000 da. kan dyrkes opp.

Driftsenheter over 5 da.: 11.334

5 - 49.9 da.: 44%

50 - 99.9 da.: 28%

Over 100 da.: 28%

4.283 bruk (38%) får 90% eller mer av inntekt fra gardsdrift

3.091 bruk (28%) får under 10% av inntekta si fra gardsdrift

Minst 3000 årsverk i industri og service-næringer er avhengige av jordbruk.

En arbeidsplass i skogen gir to arbeidsplasser i avledet industri.

Tallet på bruk har gått ned med ca. 200 pr. år de siste 20 åra.

Det er 13.000 arbeidsplasser i jord- og skogbruk i Oppland, dvs. omtrent det samme som i industrien (16% av alle yrkesaktive).

Berre Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane hadde ein prosentvis større sysselsetting i landbruket, med rundt 18% av dei sysselsette. På landsbasis utgjorde dei tilsette i landbruket i underkant av 7%.

Oppland er det fylke som totalt har flest arbeidsplassar i jord- og skogbruk. Som sysselsettingsfaktor betyr jord- og skogbruk forholdsvis lite i den sørlege delen av fylket, men har tilsvarande betydning i dal- og fjellbygdene.

I Lunner kommune til dømes utgjer dei sysselsette i jord- og skogbruk under 9%, medan over 40% av dei yrkesaktive er knytt til dei samme næringane i typiske fjellbygdkommuner som Lesja og Vang.

Det er og i dei meir perifere strok at flest brukarar har jord- og skogbruk som einaste eller viktigaste leveveg, medan deltidsjordbruket er meir dominerande i sentrale strok. "

Vi trykker her opp igjen endel av et innlegg fra "Egil" i IF april -85. Dette tar først og fremst for seg bruken av lokal klasseanalyse i ei avdeling, i sammenheng med spørsmålet om hvordan ei fglig avdeling med folk spredd rundt på mange arbeidsplasser skal innrette arbeidet sitt. Dvs. artikkelen reiser en viktig problemstilling i forhold til organisasjonsplanen: Skal faglig samle-avdelinger i hovedsak rette seg inn mot en arbeidsplass/fagforening, slik at kamerater som jobber andre steder også skal legge hovedvekt på å støtte opp om arbeidet der (i motsetning til hva som er det mest vanlige nå)?

".....

EKSEMPEL PÅ LOKAL KLASSEANALYSE

La oss se på et tenkt eksempel på åssen ei partiavdeling kan utvikle ei lokal klasseanalyse.

"Vår" avdeling holder til i en middels stor imndustriby. Den best år av 8 medlemmer, alle arbeidere. Flere av partimedlemmene har lang fartstid, og mye kamperfaring både fra arbeidsplasskamper, fagbevegelsen og massebevegelser. Det er en framskreden avdeling, den har rekruttert gjennom kamper og studiesirkler, og den holder på medlemmene. Selger KK og samler abonnenter. Drivevr studiesirkler og tar politiske initiativer. Gjennom rekruttering og forandring av arbeidsplass, er partimedlemmene spredd over flere arbeidsplasser, bransjer og yrker. den enkelte har oppgaver innen partiet, fagbevegelsen eller masseorganisasjoner. Det siste året har arbeidet gått dårlig. Det er problemer med å holde laget sammen. Styret har derfor lagt opp til en diskusjon om problemene, og partiavdelinga blir enig om å gjennomføre en debatt om innrettinga til avdelinga.

Kapitalisme-diskusjon

Det første avdelinga gjør er å gå løs på diskusjonen om kapitalismen (Obligatorisk partimøte våren-85).

Gjennom denne diskusjonen oppdager de at de har lite kunnskap om utviklinga av kapitalisme, både internasjonalt og i Norge.

Et av partimedlemmene får derfor i oppgave å lese om den teknologiske revolusjonen (Toffler: "Den tredje bølgen", Naisbitt: "Megatrends" osv). Et annet partimedlem får i oppgave å undersøke hva Samir Amin og Andre Gunder Frank mener om utviklinga i 3. verden.

Et tredje medlem får i oppgave å sette seg inn i sosialdemokratiets og borgerskapets strategier for å møte omstillingene (NOU 33-1984: En politikk for arbeid, Ø. Noreng m.fl.: "Uten reformer stopper Norge", LO og Norges Industriforbund: "Norge som Industrinasjon").

Opplegget er at hver enkelt skal legge fram ei kort innledning om sine respektive emner. Hensikten er todelt. Den skal gi den enkelte intellektuell trening og det skal tilføre partiavdelinga kunnskap og nye problemstillinger.

Gjennom diskusjonen om innrettinga er det også blitt klart at de må utvikle en langsiktig plan for partiavdelinga, dersom de skal komme ut av dødvannet. en langsiktig plan betyr en plan over minst 3-4 år, med delmål hvert år. Det vil

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012

tvinge fram langsiktig tenkning og målretta praksis, med innlagte måle stasjoner. Det andre partiavdelinga må gjøre, er å undersøke åssen de store linjene fra kapitalismediskusjonen kan spores lokalt. omstillingspolitikken til borgerskapet har som mål å fortsatt tjene maksimal profitt under de nye forholda. omstillingspolitikken vil føre til en vridding av industristrukturen i Norge. Bort fra tungindustri til vekstindustri. Det særege er at i forhold til andre industriland har Norge høyest andel tungindustri og lavest andel vekstindustri (Verre enn f.eks. England). Det betyr at omstillinga sannsynligvis vil bli voldsom og brutal. Den vil få store konsekvenser for fagbevegelsen, arbeidsfolk og de enkelte lokalsamfunna, spesielt de ensidige industristedene. Hvor brutal vil den bli for arbeidera i "vår" middels store industriby?

Da må avdelinga undersøke hvilke bransjer som er karakteristiske i deres "terreng", og hvilke perspektiver som finnes for dem.

3 av kameraten jobber eller har jobba på en stor papirfabrikk i byen. Hvordan er utsiktene for papirbransjen? Vil det bli store omlegginger her? Hva med innføring av ny teknologi. Hvordan er styrkeforholdet på papirfabrikken? Har partiavdelinga en rimelig sjanse til å fravriste sosialdemokratiet hegemoniet innafor en 10-årsperiode? Vil fagforeninga bli spilt over sidelinja i åra framover? Vil den miste sin betydning? Er det mulig å rekruttere folk på papirfabrikken? Er det mulig for andre medlemmer å få seg jobb der?

En kamerat jobber i en NNN-bedrift, en middels stor kvinnearbeidsplass. Hva vil skje med denne bedriften framover? Vil den bli ramma av monopoliseringa som foregår innafor

NNN? I tilfelle, på hvilken måte? Nedlegging? Sammenslåing? Hva vil skje med fagforeninga, kan den utvikles til å bli ei kampforening? Den 5. kameraten jobber i kommunen og er styremedlem i den kommunale foreninga. Ho blei rekruttert i kampanja i-84 og er et friskt pust i partiavdelinga. Kampvillig tillit skvinne som nyter stor tillit i fagforeninga. Den kommunale har inntil nylig vært en bastion for sosialdemokratiet, men de er i ferd med å miste grepet. Foreninga organiserer mange kvinner. De er forbanna på DNAs svik mot kvinnekampen i fagbevegelsen, og de er utålmodige og kampvillige. Den kommunale foreninga er i ferd med å bli en innflytelsesrik fagforening i byen. Partiavdelinga har folk fra denne fagforeninga på studiesirkel. Hvordan er utsikten for folk ansatt i offentlig sektor? hva vil skje med arbeidsplassene i kommunen? Ikke imorra, men om 3 år, om 9 år?

De øvrige partimedlemmene jobber på små arbeidsplasser. En er ansatt i en liten snekkerbedrift med 4 ansatte, en annen jobber på en bensinstasjon og den siste er førskolelærer. Hva er perspektivene for arbeidsplassene til disse 3? Bør noen av dem skifte jobb til en av de andre arbeidsplassene?

Det er lite trolig at partiavdelinga vil innrette seg på den lille snekkerbedrifta, men hva med fagforeninga til denne kameraten? Han er organisert i Bygning, og det er en stor og innflytelsesrik forening i byen. Hva er utviklingsmulighetene for Bygning? Kan Bygning brukes i boligkampen? Hvor mye bør partiavdelinga jobbe med denne bransjen? Har avdelinga kapasitet til å jobbe med boligkampen? Bør partimedlemmet på snekkerbedriften prøve å komme seg inn på papirfabrikken?

Slik vil en kunne stille spørsmål

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012

Om situasjonen og stridslinja for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012

hver enkelt kamerat, men hovedspørsmålet gjenstår:

Hvordan skal **partiavdelinga** innrette seg?

Egentlig er det 2 hovedalternativer: Papirfabrikken, eller den kommunale foreninga.

Dette må bli den neste store diskusjonen i "vår" avdeling. Og det er det som er hovedhensikten med den lokale klasseanalysa. Gjennom slike undersøkelser vil avdeling

ene bli tvingt til å rette arbeidet inn på de mest "profitable" områdene og på den måten få "maksimal politisk profit" ut av anstrengelsene.

Det vil i sin tur tvinge alle partimedlemmene inn i en felles politisk praksis. Kjerna i den praksisen vil være: Hovedparten av det politiske arbeidet til hver enkelt kamerat skal tjene avdelingas innretting, enten det blir papirfabrikken eller den kommunale foreninga. //

6) FRA "JÆREN-ANALYSE".

1. Klasseutviklinga på Jæren.

- 60-tallet var preget av sterk vekst i industrien - tiåret stod i industriens tegn.

- Perioden 1970 - 1981:

Totalt økte antall arbeidsplasser på Jæren sterkt. Fra 10.706 til 13.390. Tilveksten fordeler seg mellom industri og tjenesteytende næringer, mens jordbruket har hatt fortsatt tilbakegang. Varehandelen har gått fram.

INDUSTRIEN er nå den største sektoren på Jæren. I Klepp er 38% av alle arbeidsplassene i industrien, i Time 36% og i Hå 18%. (Klepp i noe framgang, Time i tilbakegang). Jæren har en høyere industrialiseringsgrad enn f.eks. byer som Stavanger og Sandnes. Jærindustrien stod seg godt gjennom 70-åra.

VAREHANDELEN har stor vekst og nesten like mange nye arbeidsplasser som industrien. Time har over halvparten av tilveksten. Bryne har styrket sin posisjon som handels-senter. I Time er 16% av arbeidsplassene i handelen, i Klepp 7% og i Hå 9%.

OFFENTLIG TJENESTEYTING er den sektoren som har hatt størst vekst og satt sterkest preg på 70-åra. Hå har hatt størst vekst, og har hatt 33% av alle arbeidsplasser i tjenesteyting. Time har 21% og Klepp 19%.

JORDBRUKET er den eneste sektoren som totalt sett har hatt nedgang i antall arbeidsplasser. I 1970-åra var jordbruket den største sektoren på Jæren i antall arbeidsplasser, nå er den nr.3. Klepp har 27% av arbeidsplassene sine i jordbruket, Hå 28% og Time 17%.

Alt i alt har off. sektor økt mest, så industri og så varehandel.

- Perioden 1981 - 1985:

Økt arbeidsledighet:

De siste åra har det skjedd store endringer i arbeidsmarkedet. Den

gjennomsnittlige arbeidsledigheten økte i tida fram til 1983 fra 0.5% til 1.9% (68 til 263 personer). Økningen ble større for hvert år. I 1984 var det 378 arbeidsledige på Jæren. 60% menn og 40% kvinner. Det er tapt mange arbeidsplasser i industrien, særlig i verkstedindustrien.

20% av de arbeidsledige var ungdom under 20 år. De fleste av dem var menn. Samtidig var det 168 personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsledigheten har ikke først og fremst gått ut over kvinner. De sektorene der kvinnene tradisjonelt står sterkest, har hatt den beste utviklingen, mens den klart mannsdominerte verkstedindustrien har hatt vanskelige tider.

I 1985 er det en tendens til at dette snur. Det totale antall arbeidsledige går ned. Nedgangen er størst for menn.

DELTIID. Det er mest deltid i varehandel og tjenesteytende næringer. Et stort problem er at de som jobber deltid er mindre organiserte og mindre knytta til arbeidsplass og fagforening enn de som jobber heltid.

KVINNENE. Den sterke økningen i antall arbeidsplasser gjorde det først og fremst mulig for kvinnene å bli yrkesaktive. Yrkesaktiviteten blant kvinner i de tre kommunene steg fra 1970 til 1980 med ca.15% - fra 50 til 65%. Størst var stigningen i Time. For menn lå yrkesaktiviteten stabilt på ca.90%.

Yrkesaktiviteten blant kvinnene på Jæren ligger noe over gjennomsnittet for landet, over gjennomsnittet for Rogaland, og f.eks. over Stavanger.

En viktig årsak til at kvinnene har kunnet øke sin andel, er at de fleste sektorene som har hatt sterk vekst er sterke "kvinneyrker".

Men kvinnen styrket sin stilling i alle hovednæringer, også i jordbruk og industri, men mest i varehandel og tjenesteyting. Helse- og sosialvesenet er mest kvinne-

dominert. Men kvinnene jobber mye mer deltid enn menn. Nesten halvparten av de yrkesaktive kvinnene på Jæren arbeider under halv dag. dersom yrkesaktiviteten ble beregnet utfra de som jobber over halv dag (gj.sn.), ville den for kvinnene blitt redusert til halvparten, mens reduksjonen for menn ville blitt ca.17%. Kampen for 6 timersdagen er den viktigste kampen for at kvinnene skal øke sin yrkesaktivitet og arbeide full dag.

FRAMTIDA. Befolkningen i yrkesaktiv alder vil stige framover. Dersom antalet arbeidsplasser ikke øker særlig, vil vi få en stadig økende arbeidsløshet på Jæren.

Fram til 1990 vil Time få en økning på 1.308 arbeidstakere, Klepp vil få en økning på 845, og Hå vil få en økning på 964. (Forutsatt konstant fødselshyppighet og flytting). I tillegg vil yrkesaktiviteten blant kvinner fortsette å stige.

Nedgangen i industriarbeidsplasser har stagnert og delvis snudd. Antakelig er dette midlertidig fordi den teknologiske utviklingen vil redusere antall arbeidsplasser.

Nedgangen i jordbruket vil antakelig fortsette.

Veksten innen de tjenesteytende næringene og innen offentlig sektor har stagnert. Næringer som post, bank og forretninger vil ved den teknologiske utviklinga i alle fall ikke få nye arbeidsplasser.

De tre jærkommunene er reelt sett ett arbeidsmarked. Det er stor pendling mellom dem. Men området har alt idag underskudd på arbeidsplasser, og har opprettholdt sysselsettingen ved utpendling til

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012

Sandnes og Stavanger. Denne pendlingen er økende. Utpendlingen går i størst grad til tjenesteytende næringer.

Stavanger og Sandnes vil sjøl få et stigende underskudd på arbeidsplasser. Så jærkommunene kan ikke løse sysselsettingsproblemene med stadig økende pendling nordover.

2. Sosialdemokratiet - og tankene i jærhodene.

Jæren har vært preget av pietisme, bedehus, avholdssak osv. Religiøse strømninger og ideologier har fått sterkt, særlig hos bøndene. Arbeiderklassen som sakte vokste fram, trengte en annen ideologi ut fra sine reint materielle behov. Den organisasjonen som i størst grad har vært redskap for å markere denne ideologien har vært og er AP.

Samtidig har AP hatt stor konkurranse av borgerlige partier. Individualismen har grobunn på Jæren, det er akseptert "å slå seg fram". Arbeiderklassen er ung, og integrert i et bondesamfunn. Den har få røtter og tradisjoner som egen klasse, med de den har, er fra bøndene.

Tross dette har AP en viss stjerne blant arbeidsfolk. AP har lenge stått som det sjølsagte alternativet. Partiet har blitt assosiert med makt - LO og muligheten for gjennomslag i parlamentariske organ.

I forhold til AP har SV visst å utnytte lokalpolitikken. Ved å markere seg sterkt i NTA (sentralt og lokalt), utnytte lokalpressen, markere seg godt i parlamentariske organ. AP har ikke utnyttet disse mulighetene i særlig grad, men flyter i stor grad i kraft av sin "tyngde". Sånn sett er SV kvalitats-

tivt bedre enn AP, men kvantitativt atskillig svakere. I fagbevegelsen har SV svært liten innflytelse.

Sosialdemokratiet har ingen rotfestet stilling hos arbeiderklassen. Bl.a. Bryne-aksjonen og underskriftslista Fri og uavhengig fagbevegelse viser dette. Mange mener at AP trenger en utfordrer i større grad enn idag. Noen hevder at Høyre representerer utfordreren (se valgresultatet), mens "radikale" folk mener AKP er utfordreren.

Gårdsdrift, industri og handel er de viktigste næringsgrenene på Jæren. Senterpartiet og Høyre har tradisjonelt ivaretatt disse næringenes interesser, mens Kr.F. har ideologien. Dette betyr at regjeringen - i en tradisjonell målestokk - må stå sterkt på Jæren. Og at AP kan spille rollen som utfordrer.

Vår styrke ligger i fagbevegelsen - det er der vi har våre viktigste posisjoner. Samtidig har vi styrket massearbeidet, jfr. kommunevalgkampen. Faglig står vi sterkere enn SV og kan på et visst nivå konkurrere med AP. I massearbeidet står vi svakere enn begge - men har vist bra framgang.

Dette er vårt utgangspunkt.

3. Kapitalismen på Jæren fram mot år 2000.

Den største delen av industri og næringsliv har utvikla seg frå primærnæringen, det vil seie produksjon av matvarer. Det samme er tilfelle i 1985, det meste av industrien er direkte eller indirekte knytta til landbruket. Dette har prega Jæren sin historie. Det er mange ledd i produksjonen, og det meste finnes her. Produksjon av maskinar og utstyr, reparasjons-

- "Vedheng" til Oslo:

ca.50% av arbeidstakerne jobber i Oslo.

Deler av kommunen er som en slags drabantby - i Oslo også kulturelt og fritidsmessig.

Sjøl om det er en økende tilstrømmning av kapital til kommunen og regionen utover fra Oslo, er det alikevel først og fremst snakk om en utviding av "Oslo-gryta" som kapitalsenter.

- "Ung" kommune:

Sterk befolkningsøkning siste 20 åra.

Har vært relativ stor sirkulasjon blant innbyggerne (folk som bor her i perioder), men tendens til større stabilitet nå.

Bare ca.5% av befolkninga er over 67 år, og ca.10% over 60 år (mot ca.21% på landsbasis og ca.25% i Oslo).

Dvs. stor yrkesaktivitet: Over 82% av de mellom 16 o. 66 år er yrkesaktive.

Den største gruppa ikke-yrkesaktive i denne alderskategorien er gifte kvinner (ca.20% av alle gifte kvinner).

2) BORGERSKAPET I KOMMUNEN

- De 2 største bedriftene er konsern innafor trad. industri (det ene internasjonalt), med omsetning på ca. 1 milliard pr.år. Det er ca. 3-400 ansatte på fabrikkene i vår kommune.

- 2 store entreprenørbedrifter, med hovedsete i kommunen, og et av de største norske internasjonale konserna innafor denne bransjen er på vei inn for å etablere hovedavdelinga si i kommunen.

- Begynnende etablering av mediabedrifter.

- Kommune og fylke er viktige arbeidskjøpere (over 25% av alle lønnstakere er ansatt der).

- Varehandelen er på vei opp (vel 20% av sysselsettinga i 1980, kanskje 20 nå?). Gjenstår å undersøke nærmere eierforholda her.

3) ARBEIDERKLASSEN OG ALLIERTE

- Viktigste arbeidsplasser:

De 2 industrikonserna og en stor arbeidsplass innafor off. sektor er viktigst. Kommunalt ansatte en viktig gruppe, spes. innafor undervisning og helse/sosial.

Innen et par år vil det "innflyttende" elektronikkonsernet bli en av de viktigste arbeidsplassene.

Nettpublisering ved Følgeløpingsorgan for AKPs partihistorie (www.ak.no/mil-historie/) 2012

Nettpublisering ved Følgeløpingsorgan for AKPs partihistorie (www.ak.no/mil-historie/) 2012

salg. Det er små og store bedrifter, og dei har markert både i Norge og i utlandet. P.g.a. fleire gunstige forhold har det vore god inntjeningsgevn, og overskudd har vorte nytta til å utvikle og rasjonalisere produksjonen.

Resultatet av dette er høgt utvikla produktivkrefter både i industri og landbruk. Nokre av dei gunstige forholda på Jæren er: Frodigt jordsmonn, variert og allsidig næringsgrunnlag, både leiling og produksjonsarbeidarar i industrien har bakgrunn i bonden /landbruket, og har dermed nære forbindelser til produksjonsprosess/produkt/market, - utbygginga av industrien har skjedd samtidig med rasjonaliseringa av landbruket, som gjorde det lett å få tak i dyktig arbeidskraft, - arbeiderklassen på Jæren er svært ung, og har hatt større identifisering med bonden enn med dei meir revolusjo-

høgt utvikling og økonomisk vekst, er det kome inn nye ting som vil forandra bildet på lenger sikt. Det er norsk oljeproduksjon, og det at industrien ikkje lenger er familieeige, men finans/fleireeige.

Oljå. Sjølv om mange på Jæren er sysselsette i oljå, er det ingen bedrifter på Jæren som er basert på oljeindustri, men nokre indirekte og som biprodukter/utfylling av ledig kapasitet. Som eit resultat av den teknologiske utviklinga, kapitalen og kunnskapen i distriktet, har det dukka opp mange små bedrifter i dei siste åra, som har funne sine nisjer i næringslivet, og som har spesialisert seg på avgrensa område. Felles for desse er at dei har "følgd med" oljå, og at der er store pengar å hente.

7) Fra Akershus-avdeling.

For å få et inntrykk av hvordan avdelinga har jobba med lokalanalyse, og innpassa den i det øvrige partiarbeidet, har vi intervjuet avdelingslederen. Altså, vi legger fram et intervju, ved siden av at vi setter opp noe av de konkrete opplysningene om kommunen i en egen "faktadel".

* FAKTA OM KOMMUNEN:

1) HOVEDTREKK I UTVIKLINGA - SÆRPREGET TIL KOMMUNEN:

- Vekst område: Endel tradisjonell industri (som holder stand), mest innafor verkstedindustrien.
Endel ny industri (økende).
Sterk ekspansjon innafor varehandel og entreprenørvirksomhet (planene for ekspansjon er også størst her).

- Viktigste fagforeninger:

Klubbene på de viktigste arbeidsplassene.

Når det gjelder kommunalt ansatte er Kommuneforbundet og Lærerorganisasjonene de viktigste.

Handel og Kontor økt betydning.

- Kvinnelige yrkesaktive pr.1980:

44% av alle yrkesaktive var kvinner.

Kvinnene var i flertall innafor helse/sos. (82%) og undervisning/forskning (54%).

Nesten halvparten innafor varehandel (44%), bank/finans o.l. (47%) og off.adm. mm. (41%)

Innbyrdes fordeling av de kvinnelige yrkesaktive viste at ca.30% jobba i helse/sos. og vel 20% i varehandel. På 3.plass kom industri med 11%.

- Deltidsarbeid pr.1980:

Vi undersøkte her spesielt andelen med mindre enn 30 timer pr. uke, utifra 6td-spørsmålet:

Av totalt sysselsatte var det 19%

av kvinner var det 38%

av menn var det 6%

Vi gikk nærmere inn på kvinner, og fant at andelen som jobba under 30 t pr. uke var følgende innafor ulike bransjer:

Industri: 31%

Varehandel: 40%

Off.adm.: 33%

Undervisn.: 55%

Helse/sos.: 36%

Dvs., siden undervisning i hovedsak dreier seg om off. ansatte, var ca.45% av alle kvinnlige ansatte i off. virksomhet deltids med under 30 t/uke.

I kommuneanalyse var det også tatt med ei vurdering av de viktigste klassekampsakene, med forslag til prioritering for kommunepartiet. Dette er delvis dekket gjennom intervjuet.

* INTERVJU MED AVDELINGSLEDER (A.L.):

Red: - Kan du først si noe om hvilke ambisjoner dere satte dere for dette

arbeidet?

AL: - Vi Knytta det til ei målsetting vi har hatt i flere år, og som vi jevnt og trutt har tatt enkelte tiltak for å realisere: Målet om å markere oss sterkere politisk i kommunen, og bygge ut partiet der det er viktigst.

Dette var derfor ikke noe brudd med planene våre, men et konsentrert framstøt for å komme et godt stykke videre.

F.eks. endra ikke denne oppgava på standpunktet om at fremdeles vil KK-arbeidet være det viktigste instrumentet for partimarkering og partiutbygging i kommunen.

Vi hadde en kamp i kommunepartiet rundt dette omkring 1980, knytta til hva det skulle bety at vi måtte legge større vekt på "den lokale kampen".

Det er fortsatt kommunistisk propaganda og agitasjon som må være det vi i allefall sikrer. Men, vi håper at vi skal kunne gjøre den mer konkret og skarpere bl.a. gjennom den analysa vi er igang med.

Det trengs heller ikke noen nye undersøkelser for å finne ut hvilken arbeidsplass det er riktigst for oss å konsentrere oss om. Men, vi mangler mye fakta, både om denne arbeidsplassen og forhold ellers i kommunen, som hemmer initiativ fra vår side utenom de "vanlige" sakene, som budsjettutspill o.l.

Siktemålet er derfor både å kunne sette oss i stand til å ta flere initiativ og å "treffe" bedre de reelle klassemotsigelsene som står i kommunen.

Red: - Før du går mer inn på hva dere la vekt på å undersøke, kan du si noe om hvordan dere "dro igang"/organiserte arbeidet?

AL: - Styret diskuterte hva vi skulle starte opp med, utifra hvilke behov vi hadde for å komme videre med den årsmøteperiodeplanen vi jobber etter. Dette ble gjort i samband med detaljutforminga av siste halvårsplan (1.halvår -86). I grove trekk gikk styrets forslag ut på dette:

* Styret skulle være hovedansvarlig, og flere i styret fikk bestemte oppgaver å jobbe med.

* Kommuneanalysa skulle være hovedpunkt på et avdelingsmøte. Men, dette møtet var ikke målet for arbeidet. Det skulle tjene til å få en grundigere diskusjon rundt det materialet styret la fram og trekke flere inn i arbeidet. Ved siden av at det sjølsagt skulle bestemme hovedretningslinjene for det videre arbeidet.

* Det skulle sikres eksterne utspill (bl.a. 6td), som et ledd i analysearbeidet.

* Arbeidet skulle også sikte inn på å få laga et "RV-flak" for kommunen, spredd i masseomfang. Her var det noe ulike syn på hvor hardt vi skulle prioritere dette, og på hvor raskt vi evt. skulle få det ut.

Utifra erfaringene så langt, syns jeg dette opplegget har vært OK. Fornuftig at hovedansvaret ligger i styret, fordi dette er en oppgave som er så tett integrert i partiarbeidet. Dette utelukker sjølsagt ikke at erfaringer og kunnskaper fra folk utafor styret utnyttes. Vi har

"satt bort" endel arbeid til 3 stk. utafor styret, f.eks.

En person i styret bør ha sentralismen i arbeidet, men flere må ha konkrete oppgaver, og kunne "puste" hovedansv. i nakken hvis tinga stopper opp.

Også det å legge vekt på eksterne utspill så tidlig som mulig - å utvikle analysa i takt med det vi skal gjøre utad - syns jeg har vært en fordel.

Det har motvirka innadvendthet, forsterka nytteverdien av analysearbeidet og gjort oppgava i større grad til ei avdelingsoppgave.

Dessuten vil slike utspill kunne få ting på "gli" og fortelle oss mer om klassekreftene vi skal undersøke. Klasseanalysa er både skrivebordsarbeid og arbeid "i marka".

Jeg vil legge til en ting, når det gjelder skriverbordsarbeidet: Det fins masse statistikk og tall vi kan dra nytte av. Men, det går også an å bli "lamma" av mengden. Våre erfaringer var at for ei avdeling som skal undersøke en kommune, så holder det lenge i første runde å bruke kommuneheftet fra "Folke- og boligtellingsa 1980" av det materialet vi får fra Statistisk Sentralbyrå.

Utover dette er det mest matnyttige årsmeldinger/regnskap fra bedrifter og opplysninger vi kan be om fra kommuneadministrasjonen.

Pluss: Følge godt med i lokalavisa!

Red: - Det hørs forsåvidt greit ut at det må være rett å komme ut med eksterne utspill raskt i forbindelse med analysearbeidet. Men, har dette blitt noe ut av i praksis? Har dere klart å få "dratt igang" noe, fått vite noe mer gjennom dette? Eller er det kort og godt snakk om vanlige partiuttalelser via lokalpressa?

AL: - Både og! Men, jeg syns også det er viktig i seg sjøl at vi kommer ut med vårt syn på saker og ting, sjøl om det ikke i første omgang fører til noen konfrontasjon med våre politiske motstandere. Vi er også ei av klassekreftene. Viktig at partiet kjemper seg til en plass i det politiske landskapet. Og, at visse standpunkt blir "planta".

Det første utspillet vi hadde var om 6-timersdag. Det var en utfordring til kommunestyrerepresentantene - fra RV - om å reise forslag om

at kommunen skulle utrede konsekvensene av å innføre 6td med full lønnskompensasjon for alle kommunalt ansatte.

I avisinnlegget brukte vi noe av det vi fant ut om deltidsarbeid for kvinner i kommunesektoren.

Nå har ikke dette innlegget kommet i avisa ennå! Pga at av og til er de nokså formelle på at innlegg til "ordet fritt" bare skal komme fra enkeltpersoner. Men "toget" er ikke gått! Vi skal følge opp dette igjen over sommeren. Både gjennom åpent brev i lokalavisa, og ved å gå direkte på personer i noen av partia.

Og, vi skal prøve noen faglige initiativ.

Vi har ingen illusjoner om at kommunen skal gå igang med 6td. Men vi håper å få igang noe fight rundt saka. Og ikke minst vil vi bruke denne saka til å styrke kvinneorganiseringa i kommunen; vi vil prøve å dra igang Kvinnefronten igjen, på samme tid.

Det andre utspillet vårt sprang først og fremst ut fra partidiskusjonen vi hadde på "3.verden". Men, det hang også sammen med klasseanalysearbeidet vårt, ved at det har peila ut anti-imperialistisk arbeid som viktigste innfallsport for å få opp partibygging blant ungdommen.

Vi tok kontakt med lokalavdelinga av "Fellesrådet for Sørlege Afrika", for å oppfordre dem til å komme med en utfordring til kommunepartia av AP, KrF og Sp angående oljeboikott av Sør-Afrika. Spørre dem om de var villige til å legge press på landsstyra i partia sine for å få til lovforbud. (Dette var før regjeringsskiftet, men hvor det var klart at det var ulike syn i alle disse 3 partia). Det blei ikke noe utspill i Fellesrådets regi, fordi noen SVere lukta AKP-innblanding etter hva vi har forstått.

Så AKP kom ut med avisinnlegget. Uten svar fra de 3 partia, riktignok. Men, vi har fått klarlagt at det er grunnlag for et aktivt Sør-Afrika-arbeid gjennom Fellesråd-avdelinga. At partiet bør yte en skjerv her. Men akk, vi strever med å kunne sette av krefter til dette!

Den saka vi har fått mest ut av, har vært en sak som vi ikke dro igang, men som vi blanda oss inn i. Det dreier seg rett og slett om hvordan kommunen skal utvikle seg de nærmeste 5 åra, og sjølsagt med konsekvenser for utviklinga enda lenger fram. Det er stor pågang fra kapitalinteresser for å etablere seg i kommunen. To store entreprenørselskaper slåss om å skumme fløten av dette. Kommuneledelsen har til nå ligget flat for dette presset, og ønsker kapitalen hjertelig velkommen, bl.a. under dekke av at "vi trenger arbeidsplasser".

Oppe i dette er det sjølsagt mye politisk sprengstoff. det gir anledning til å avdekke maktforholda, hvordan kommunestyret jobber på kapitalens premisser. Og det får fram motsigelser i borgerskapet og hvordan de politiske partia først og fremst er opptatt av å pleie sine "forbindelser" og sørge for at konkurransen skjer etter "spilletts regler".

Vi syns vi er kommet bra ut av den første runden på dette, både gjennom markeringer i lokalpressa og via deltakelse på åpne møter. Både våre motstandere og vanlige folk har reagerty på våre utspill. Vi hadde ikke klart dette, hvis vi ikke hadde gjort dette til en sentral sak i oppstartinga av klasseanalysearbeidet.

Vi mener også det er riktig av oss å la endel av de videre undersøkelsene og diskusjonene i avdelinga bli styrt av denne kampsaka. Eks.: Vi må markere oss klarere mot APs "parole" om 100% arbeidsplassdekning i kommunen. De bruker den som dekke for å ønske velkommen stort sett all kapitaletablering i kommunen. Fakta viser at flere arbeidsplasser i kommunen i liten grad fører til større egendekning. Fordi de fleste av de ca.50% av arbeidstakerne i kommunen som idag jobber i Oslo, fortsatt vil holde på jobbene sine der. Det som først og fremst skjer, er at folketallet i kommunen øker, pga økt innflytting fra fjernere distrikter i Akershus og fra nabofylkene. Pluss nye pendlere derfra! Det får også konsekvenser for boligpolitikken; økende priser og motsigelser mellom behov for nye boliger og jordverninteresser bl.a.

Vi er jo for "arbeidsplasser der folk bor" og "økt boligbygging".

Men, dersom vi ikke klarer å se dette i større sammenheng, i forhold til den utviklinga kapitalkreftene nå presser fram, står vi i fare for å bli støttespillere for å skape arbeidsplasser og boliger i vår kommune for folk fra distrikts-Norge. Dva. vi blir lokal-sjåvinister og støtter opp om den videre utviklinga av kapitalismen!

Red: - Nå har du jo allerede sagt nokså mye om hvilke saker dere har lagt vekt på å jobbe med, så langt i analysearbeidet. Og, resten går vel fram av "faktadelen". Så det er neppe nødvendig at du sier mer om det her. Men, hvordan vil dere legge opp arbeidet videre?

AL: - Nå har vi ikke diskutert detaljene for høsten ennå, så dette må bli for egen regning. Men jeg går ut fra at vi vil bruke samme "resepten" som vi har fulgt til nå.

Dvs.: Vi prøver å knytte lokalanalyse til den helhetsdiskusjonen partiet nå har på utviklinga av kapitalismen. At det aller viktigste derfor blir å jobbe med de saken som illustrerer "omstillingspolitikken" best. For oss vil nok dette bety fortsatt stor vekk på fightene rundt ny-etableringene i kommunen, jfr. det jeg sa ovenfor. Ikke minst få fram kapitalismekritikk og avsløring av APs og SVs rolle oppe i dette. Arbeidsprogramdiskusjonen hos oss mener jeg må skjele endel til disse sakene.

Jeg mener også at vi bevisst må bruke denne saka til en oppkjøring av våre folk til kommunevalget neste år.

Ellers har vi jo allerede bestemt at vi skal følge opp 6 timersdag-kampen. Det passer også godt inn i de planene vi har for frontoppbygging og partibygging. Den arbeidsplassen vi prioriterer, er først og fremst en kvinnearbeidsplass. 6td-spørsmålet er viktig her. Men, vi må også prøve å sette oss bedre inn i andre sider ved arbeidsvilkåra der, og samfunnspolitiske spørsmål som er knytta til den bransjen arbeidsplassen hører til.

Som avdeling er dette mer enn nok å henge fingra i. Om vi utnytter kunnskap som enkeltmedlemmer har på andre felter, til å sammenfatte analyser o.l., får vi se på det som evt. "tillrggskost".

3. Bruk av statistikk

Det fins en mengde med statistikk. Problemet for de fleste vil vel derfor i starten være å finne fram til **hva** de skal gripe fatt i. Det vil sjølsagt avhenge av hvilke saker de i første omgang satser på å sette seg inn i. Men, vi syns det høres fornuftig ut at for de aller fleste partiavdelinger vil det være greit å ta utgangspunkt i

- "Folke- og boligtelling 1980", for kommunen. Fra Stat. S.B.
- Bedriftsberetninger, som er offentlige dokumenter.
- Innhente opplysninger direkte ved å ta kontakt med bedrifter, arbeidsfolk, kommuneadministrasjon og offentlige kontorer.

Likevel setter vi her opp en oversikt over diverse materiale som fins. Bruk den med måte!

FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ.

- "Folke- og boligtellingene" (siste fra 1980. Hvert 10.år) Både kommune- fylkes- og landshefter.
- "Arbeidsmarkedsstatistikken" (årlige)
- "Bedriftstellingene" (den siste er imidlertid fra 1974, dersom det ikke har kommet noen nyere i det siste)
- "Lønns- og sysselsettingsstatistikken" (utarbeida for ulike yrkesgrupper som jordbruk, bergverk, kommunale arb.takere osv.)
- "Statistikk over lavinntektsgrupper" (1967-70-73-76-79, og sannsynligvis er en nyere utgave kommet nå)
- "Inntektsstatistikken" (årlige)
- "Jordbruksstellingene" (hvert 10. år, den siste i -79) Fylkeshefter.
- "Jordbruksstatistikk" (årlige, fylkestabeller)
- "Fiskeristatistikk" (årlige)
- "Statistisk Årbok" (1986-utgaven er vel nå kommet)
- "Undervisningsstatistikk" (fylkesvis)

Dessuten, endel analyser og rapporter, som f.eks.:

- "Sosialt Utsyn" (1977 og 1980, pluss en nyere?)
- "Boligforhold og boutgifter" (1982)
- "Boforholdsundersøkelser" (1973 og 1981, regiontall)
- "Levekårsundersøkelsene" (1973 og 1983)
- "Arbeidsmiljø 1980 - noen hovedresultater".

KOMMUNEPLANER OG GENERALPLANER

Disse har noe ulik oppbygging og innhold fra kommune til kommune, men inneholder materiale som kan være nyttig.

A/S ØKONOMISK LITTERATUR

(Adr: Ebbels gt.3, P.O. Box 9123 Vat. 0134 Oslo 1)

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no/ml-historie/) 2012
Utgir årlig en oversikt med økonomisk informasjon om Norges 8000 største bedrifter. (1985-heftet kommer ut på høsten -86) Det er imidlertid ganske dyrt (ca.700 kr.), og er heller ikke hensiktsmessig på lavere nivå enn fylkesplan, dvs. DSer.

STATISTISKE OPPGAVER PÅ FYLKESNIVÅ (OSLO):

- BEFOLKNING: Etter kjønn, alder og ekteskapelig status pr.31.12.84 (Folke- registeret/EDB-etaten)
- FAMILIER: Etter type og antall barn pr.1.11.80 (Folke- og boligtellings)
- UTDANNING: Personer 16-66 år etter kjønn og utdanning (Folke- og boligtellings)
- INNTEKT: Gj.snitt 1981, for personlige inntektstakere etter alder (Skattedirektøren/EDB-etaten)
- BOLIGER OG HUSHOLDNINGER: (Folke- og boligtellings -80)
- BOLIGBYGGINGEN I OSLO 1982 (Finansrådmannens planavd.)
- BEFOLKNINGSSAMMENSETNINGEN I ETTERKRIGSTIDENS NYE BYDELER I OSLO (Arbeidsnotat 11/81 byplankontoret)
- RESSURSOVERSIKT FOR BYDELENE I OSLO (Arbeidsnotat 4/84 byplankontoret)
- ARBEIDSPLASSE/SYSSELSATTE (Arbeidsgiver/arbeidstakerregisteret)
 - * Bosatte yrkesaktive etter kjønn og alder
 - * Arbeidsplasser i bydelene etter arbeidstid
 - * Antall bedrifter etter størrelse (sysselsatte)
 - * Arb.plasser/bosatte yrkesaktive, heltid/deltid...
- ARBEIDSREISER (Folke- og boligtellings -80)
- NÆRING OG YRKE: (Folke- og boligtellings)
 - Yrkesaktive over 15 år etter næring og yrkesfelt
- SOSIALHJELP: (Finansrådmannens planavdeling)
- UTENLANDSKE STATSBORGERE I OSLO (Finansrådmannens planavd.)
- SOSIOØKONOMISKE DATA FOR BYDELENE (Finansrådmannens planavd.)

Vi tar også med at det i **TF des -85** sto en artikkel om bruk av statistikk ("Ha sans for tall", av Jens [redacted])